

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 3 września 2018 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Wolni i Solidarni o źródłach pozyskania
środków finansowych w 2017 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Wolni i Solidarni o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2017 r. **z powodu** naruszenia art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Wolni i Solidarni (EwP 366) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2017 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz wyjaśnień udzielonych przez Partię i załączników do tych wyjaśnień stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Wolni i Solidarni wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała

przychody/wpływy w łącznej wysokości 69 460,43 zł. Według sprawozdania, środki te w całości gromadzone były na rachunku bankowym Partii o nr 51 1020 1026 0000 1802 0292 5238 prowadzonym w Banku PKO BP SA w Warszawie. Partia wykazała dalej, że składały się na nie środki pochodzące:

- od osób fizycznych w kwocie 68 155,48 zł w tym:
 - ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników: 2 155,00 zł;
 - z darowizn pieniężnych: 66 000,00 zł;
- z odsetek od środków na rachunkach i lokatach bankowych: 0,43 zł.

Ponadto Partia wykazała, że do swojej kasy pozyskała środki w kwocie 1 305,00 zł, pochodzące ze składek członkowskich nieprzekraczających od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników, które w całości odprowadzone zostały na rachunek bankowy Partii.

Z analizy sprawozdania Partii Wolni i Solidarni, załączonych do niego dokumentów finansowych, a także z wyjaśnień udzielonych przez Partię na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, i z załączników do tych wyjaśnień wynika jednak, że w okresie sprawozdawczym Partia uzyskała przychody/wpływy w łącznej kwocie 68 155,43 zł i taka kwota wykazana powinna zostać w pierwszej rubryce sprawozdania [przychody/wpływy – suma z pozycji I+II+III+IV (z wyłączeniem pkt 9 w pozycji I)].

Cała kwota 68 155,43 zł gromadzona była na wskazanym przez Partię w sprawozdaniu rachunku bankowym i taka kwota, a nie kwota 69 460,43 zł, powinna zostać wykazana przez Partię w pozycji I sprawozdania (środki pieniężne wpłacone na rachunki bankowe partii).

Kwota 68 155,00 zł pochodziła z wpłat dokonanych na rzecz Partii, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez osoby fizyczne będące obywatelami polskimi, mającymi stałe miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, które to wpłaty mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych.

Kwota 0,43 zł pochodziła natomiast z odsetek od środków na rachunku bankowym Partii.

Bezpośrednio na rachunek bankowy Partii wpłacone zostały przez osoby fizyczne środki w łącznej kwocie 66 230,00 zł. Taka kwota wykazana powinna zostać

w pozycji I pkt 1 sprawozdania (pochodzące od osób fizycznych – ogółem), zamiast kwoty 68 155,48 zł.

Ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników pochodziły środki w kwocie 230,00 zł i w takiej wysokości powinny one być wykazane w pozycji I pkt 1 lit. a sprawozdania, a nie w kwocie 2 155,00 zł, jaką Partia wskazała w tej pozycji sprawozdania. Natomiast środki w kwocie 66 000,00 zł pochodziły z darowizn pieniężnych.

Pozostała kwota pozyskanych przez Partię w okresie sprawozdawczym środków wyniosła 1 925,00 zł. Były to składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników. Zostały one w całości odprowadzone na rachunek bankowy Partii. Tym samym, to kwota 1 925,00 zł, a nie 1 305,00 zł, jak wykazała w sprawozdaniu Partia, powinna być ujęta w pozycji II tego sprawozdania (środki pieniężne wpłacone do kasy partii – ogółem), w jego pozycji II pkt 1 [składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (art. 26a ustawy z dnia 27 czerwca 1977 r. o partiach politycznych)] oraz w pozycji I pkt 9 sprawozdania (pochodzące z kasy nadwyżki środków pieniężnych wykazane w pozycji II pkt 1 oraz środki pieniężne wykazane w pozycji II pkt 2 i 3, odprowadzone na rachunki bankowe partii).

Powyższe oznacza, że Partia „Wolni i Solidarni” złożyła sprawozdanie finansowe za 2017 r. niezgodne ze stanem faktycznym. Naruszyła tym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy, uchybienie to nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania.

Analiza załączonych do sprawozdania dokumentów finansowych wskazuje ponadto, że na rachunek bankowy Partii jeden z darczyńców dokonał wpłat w łącznej kwocie 25 000,00 zł. Na kwotę tę składało się pięć wpłat, każda po 4 500,00 zł oraz jedna wpłata w wysokości 2 500,00 zł. Wszystkie one dokonane zostały przekazami pocztowymi w urzędach pocztowych. Fakt ten potwierdzony został przez Partię Wolni i Solidarni w jej wyjaśnieniach z dnia 25 maja 2018 r. udzielonych Państwowej Komisji Wyborczej, w których Partia stwierdziła między innymi, że osoba

ta dokonała „wpłaty na konto Partii przekazem pocztowym uznając, że jest to jedna z form rozliczeń bezgotówkowych”. Powyższe oznacza, że Partia Wolni i Solidarni prowadząc swoją gospodarkę finansową naruszyła art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, który stanowi, że jednorazowa wpłata kwoty przekraczającej minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie odrębnych przepisów, obowiązujące w dniu poprzedzającym wpłatę, może być dokonywana na rzecz partii politycznej jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą. Przepis ten jednoznacznie określa zatem dopuszczalne formy wpłat środków przekraczających minimalne wynagrodzenie za pracę. W badanym okresie sprawozdawczym wynagrodzenie to, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. (Dz.U. poz. 1456) wynosiło 2 000,00 zł. Oznacza to, że z każdej z pięciu wpłat dokonanych przez jednego z darczyńców Partii w kwocie 4 500,00 zł, kwota 2 500,00 zł wpłacona została niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych. W przypadku ostatniej darowizny w kwocie 2 500,00 zł, niezgodnie z prawem wpłacone zostały środki w kwocie 500,00 zł. Oznacza to zatem, że łącznie osoba ta, wbrew art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, wpłaciła na rzecz Partii Wolni i Solidarni środki w kwocie 13 000,00 zł. Środki w tej kwocie wykazane powinny zostać przez Partię w pozycji V jej sprawozdania (wpłaty dokonane z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych), w pozycji V pkt 2 tego sprawozdania (w innej formie, niż określone w art. 25 ust. 5) oraz w jego pozycji VI (korzyści majątkowe przekazane partii z naruszeniem przepisów ustawy, które zostały przyjęte, zużyte lub utracone).

Zgodnie z art. 38a ustawy, również te uchybienia nie stanowią przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii. Zgodnie z art. 39a ust. 1 i 3 ustawy równowartość środków pozyskanych przez Partię w sposób niezgodny z ustawą o partiach politycznych (13 000,00 zł), podlega natomiast przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Wpłacone w sposób niezgodny z ustawą środki we wskazanej wyżej kwocie nie zostały bowiem zwrócone darczyńcy w nieprzekraczalnym terminie 30 dni od daty dokonania ich darowizny, do czego obligował Partię art. 39a ust. 2 ustawy o partiach politycznych. Jak stanowi art. 39a ust. 3 wskazywanej ustawy, jeżeli korzyść majątkowa została przez partię przyjęta, zużyta lub utracona, przypadkowi podlega jej równowartość.

Stosownie do art. 39a ust. 4 ustawy o partiach politycznych, Partia Wolni i Solidarni, w terminie 60 dni od dnia podjęcia niniejszej uchwały, może dobrowolnie

dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z prawem (13 000,00 zł) na konto urzędu skarbowego, właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania tych środków na rzecz Skarbu Państwa zobowiązana jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania korzyści majątkowej na rzecz Skarbu Państwa we wskazanym terminie, wszczęte zostanie postępowanie, o którym mowa w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Z historii rachunku bankowego Partii Wolni i Solidarni, oraz z wyjaśnienia tej Partii z dnia 25 maja 2018 r. i z załączników do wyjaśnień Partii z dnia 4 czerwca 2018 r. wynika ponadto, że opłaty w kwocie 453,60 zł za usługę zrealizowaną na rzecz Partii Wolni i Solidarni przez Firmę BYŚ Wojciech Byśkiniewicz, w postaci wywozu odpadów, potwierdzoną Fakturą nr 1708000010 z dnia 1 sierpnia 2017 r., wystawioną na wskazaną wyżej kwotę, wskazującą jako nabywcę Partię Wolni i Solidarni, dokonała z własnych środków osoba fizyczna. W dniu 4 września 2017 r., uwzględniając oświadczenie tej osoby z dnia 31 sierpnia 2018 r. potwierdzające opisaną wyżej sytuację, Partia Wolni i Solidarni dokonała z rachunku bankowego zwrotu tej osobie wydatkowanych przez nią środków własnych w kwocie 453,60 zł. Dokonywanie zakupów i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków wydatków partii narusza art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym partia może zaciągać jedynie kredyty bankowe. Sąd Najwyższy, rozpatrując skargi na odrzucenie sprawozdań finansowych partii politycznych, zakwalifikował jednoznacznie opisaną wyżej operację finansową, jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2009 r., sygn. akt III SW 47/09 oraz z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10 i III SW 391/10).

Naruszenie art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania partii, na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy. Przepis ten ma przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen np. uwzględniania proporcji kwoty środków pozyskanych z naruszeniem art. 24 ust. 7 ustawy do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, ani też tego, czy naruszenie wskazanego przepisu nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

W okresie sprawozdawczym Partia nie posiadała Funduszu Wyborczego i nie uczestniczyła w przeprowadzonych w tym czasie wyborach.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych oraz udzielonych przez Partię wyjaśnień, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Wolni i Solidarni przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Wojciech Hermeliński*

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Kozielowicz,*
Sylwester Marciniak

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Bluś,*
Arkadiusz Despot-Mładanowicz, Janusz Niemcewicz, Krzysztof Strzelczyk